ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2021/1940 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 9ης Νοεμβρίου 2021

για τη μερική αναστολή της εφαρμογής της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 77 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων ([1]), και ιδίως το άρθρο 14 παράγραφος 5,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων («συμφωνία απλούστευσης») τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου 2020, παράλληλα με τη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας για την επανεισδοχή προσώπων που διαμένουν χωρίς άδεια ([2]) («συμφωνία επανεισδοχής»).

(2) Σκοπός της συμφωνίας απλούστευσης είναι η απλούστευση, βάσει της αμοιβαιότητας, της έκδοσης θεωρήσεων για προβλεπόμενη διαμονή που δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες ανά περίοδο 180 ημερών για τους πολίτες της Ένωσης και της Λευκορωσίας. Η συμφωνία απλούστευσης συμβάλλει στην ενίσχυση των διαπροσωπικών επαφών και στην προώθηση μιας κοινότητας αξιών, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών.

(3) Βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 5 της συμφωνίας απλούστευσης, κάθε μέρος μπορεί να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει τη συμφωνία απλούστευσης. Η απόφαση αναστολής κοινοποιείται στο έτερο μέρος το αργότερο 48 ώρες πριν από την έναρξη ισχύος της. Το μέρος που ανέστειλε την εφαρμογή της συμφωνίας απλούστευσης ενημερώνει αμελλητί το έτερο μέρος μόλις πάψουν να ισχύουν οι λόγοι της αναστολής.

(4) Αντιδρώντας στη συνεχιζόμενη βίαιη καταστολή όλων των κοινωνικών στρωμάτων στη Λευκορωσία, και ιδίως στην αεροπειρατεία επιβατικής πτήσης στις 23 Μαΐου 2021, η Ένωση απαγόρευσε στους Λευκορώσους αερομεταφορείς την πραγματοποίηση υπερπτήσεων του εναέριου χώρου της Ένωσης και την πρόσβαση σε αερολιμένες της Ένωσης, ενώ εισήγαγε την τέταρτη δέσμη κυρώσεων κατά φυσικών και νομικών προσώπων, οντοτήτων και φορέων, καθώς και στοχευμένες οικονομικές κυρώσεις με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2006 του Συμβουλίου ([3]) και την απόφαση 2012/642/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου ([4]).

(5) Απαντώντας στα περιοριστικά αυτά μέτρα, στις 28 Ιουνίου 2021 η Λευκορωσία προέβη σε αντίποινα ανακοινώνοντας την αναστολή της συμμετοχής της στην Ανατολική Εταιρική Σχέση και την αναστολή της συμφωνίας επανεισδοχής. Στις 8 Σεπτεμβρίου 2021 κατατέθηκε στο Κοινοβούλιο της Λευκορωσίας νομοσχέδιο σχετικά με την αναστολή της συμφωνίας επανεισδοχής.

(6) Ταυτόχρονα, η Λιθουανία και, πιο πρόσφατα, η Πολωνία και η Λετονία κατέγραψαν πρωτοφανή αύξηση των αντικανονικών μεταναστευτικών ροών από τη Λευκορωσία. Η εν λόγω απότομη αύξηση υποδηλώνει ότι το λευκορωσικό καθεστώς ενθαρρύνει την αντικανονική μετανάστευση για πολιτικούς σκοπούς, και ιδίως ως αντίποινα κατά της Λιθουανίας, της Πολωνίας και της Λετονίας για τη στάση τους έναντι της Λευκορωσίας.

([1]) ΕΕ L 180 της 9.6.2020, σ. 3.
([2]) ΕΕ L 181 της 9.6.2020, σ. 3.
([3]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2006 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 2006, σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τη Λευκορωσία (ΕΕ L 134 της 20.5.2006, σ. 1).
([4]) Απόφαση 2012/642/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με περιοριστικά μέτρα ενόψει της κατάστασης στη Λευκορωσία (ΕΕ L 285 της 17.10.2012, σ. 1).

(7) Οι ενέργειες της Λευκορωσίας παραβιάζουν τις θεμελιώδεις αρχές βάσει των οποίων συνήφθη η συμφωνία απλούστευσης και αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Ένωσης και των κρατών μελών της. Ειδικότερα, οι εν λόγω ενέργειες υποδηλώνουν έλλειψη σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή των δημοκρατικών αρχών και επροκαλούν αντικανονική μετανάστευση από το έδαφος της Λευκορωσίας προς το έδαφος της Ένωσης.

(8) Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ανασταλεί η εφαρμογή ορισμένων διατάξεων της συμφωνίας απλούστευσης όσον αφορά την έκδοση θεωρήσεων βραχείας διαμονής για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων, και συγκεκριμένα για τα μέλη των επίσημων αντιπροσωπειών της Λευκορωσίας, τα μέλη της εθνικής κυβέρνησης και των περιφερειακών κυβερνήσεων καθώς και των κοινοβουλίων της Λευκορωσίας, και τα μέλη του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Λευκορωσίας και του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λευκορωσίας, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

(9) Η παρούσα απόφαση συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου του Σένγκεν στις οποίες δεν συμμετέχει η Ιρλανδία, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου ([5])· ως εκ τούτου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

(10) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Αναστέλλεται η εφαρμογή των ακόλουθων διατάξεων της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δημοκρατίας της Λευκορωσίας σχετικά με την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων («συμφωνία απλούστευσης»):

α) άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο α), όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων μελών των αντιπροσωπειών αυτών, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται προς τη Λευκορωσία, συμμετέχει σε επίσημες συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη·

β) άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β), όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση που, για την άσκηση των καθηκόντων του/της, είναι μέλος εθνικής κυβέρνησης ή περιφερειακής κυβέρνησης ή κοινοβουλίου της Λευκορωσίας, του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Λευκορωσίας ή του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λευκορωσίας, καθώς και κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μόνιμο μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται προς τη Λευκορωσία, συμμετέχει σε επίσημες συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη·

γ) άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο α), όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται προς τη Λευκορωσία, συμμετέχει τακτικά σε επίσημες συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια των κρατών μελών·

δ) άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β), όσον αφορά κάθε αιτούντα θεώρηση ο οποίος είναι μέλος εθνικής κυβέρνησης ή περιφερειακής κυβέρνησης ή κοινοβουλίου της Λευκορωσίας, ή του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Λευκορωσίας ή του Ανώτατου Δικαστηρίου της Λευκορωσίας, καθώς και κάθε αιτούντα θεώρηση που είναι μέλος επίσημης αντιπροσωπείας της Λευκορωσίας, συμπεριλαμβανομένων των μόνιμων μελών των αντιπροσωπειών αυτών, το οποίο, μετά από επίσημη πρόσκληση που απευθύνεται στη Λευκορωσία, συμμετέχει σε επίσημες συνεδριάσεις, διαβουλεύσεις, διαπραγματεύσεις ή προγράμματα ανταλλαγών, καθώς και σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούν διακυβερνητικές οργανώσεις στην επικράτεια ενός από τα κράτη μέλη.

([5]) Απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν (ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20).

Άρθρο 2

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου προβαίνει, εξ ονόματος της Ένωσης, στην κοινοποίηση που προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 5 της συμφωνίας απλούστευσης το αργότερο 48 ώρες πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει τη δεύτερη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 9 Νοεμβρίου 2021.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
A. ŠIRCELJ